

Bryssel den 13 november 2025
(OR. en)

Interinstitutionellt ärende:
2025/0222 (COD)

14944/1/25
REV 1

EDUC 417
JEUN 224
SPORT 45
SOC 729
COMPET 1113
DIGIT 220
ENV 1161
CADREFIN 305
FIN 1320
IA 174
CODEC 1713

NOT

från: Ordförandeskapet

till: Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet

Ärende: Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av programmet Erasmus+ för perioden 2028–2034 och om upphävande av förordningarna (EU) 2021/817 och (EU) 2021/888
– *Lägesrapport*

I. INLEDNING

1. Den 16 juli 2025 antog kommissionen ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av programmet Erasmus+ för perioden 2028–2034 och om upphävande av förordningarna (EU) 2021/817 och (EU) 2021/888. Syftet med den föreslagna förordningen är att inrätta en efterföljare till programmet Erasmus+ för 2021–2027 och samtidigt slå samman de två unionsprogrammen Erasmus+ och Europeiska solidaritetskåren.

Det nya programmets allmänna mål, enligt vad kommissionen fastställt, är att bidra till ett resilient, konkurrenskraftigt och sammanhållet Europa genom att främja livslångt lärande av hög kvalitet, förbättra färdigheter och kompetenser för livet och för arbeten för alla, och samtidigt främja unionens värden, demokratiskt och samhällsligt deltagande, solidaritet, social inkludering och lika möjligheter i och utanför EU. Det nya programmet aviserar som ett viktigt instrument för att bygga upp kompetensunionen, utveckla ett europeiskt område för utbildning och stödja genomförandet av det europeiska strategiska samarbetet på utbildningsområdet, inklusive dess underliggande sektorsspecifika målsättningar.

2. Delegationerna välkomnade förslaget och uttryckte sitt övergripande stöd för det nya programmet. De betonade att det behövs ett långt tidsperspektiv för att bedöma effekterna och konsekvenserna av den föreslagna förordningen och de nya initiativ som läggs fram i den. Under det danska ordförandeskapet diskuterade utbildningskommittén förslaget vid sex tillfällen (17 juli, 8 september, 17–18 september, 8–9 oktober, 20 oktober och 29 oktober 2025). De framsteg som har gjorts sammanfattas i avsnitt II nedan.
3. I enlighet med fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 165.4, 166.4 och 214.5, ska rådet agera tillsammans med Europaparlamentet i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet.
4. Europaparlamentet har utsett Bogdan Andrzej ZDROJEWSKI (EPP, PL) till föredragande för ärendet.
5. Yttrandena från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén har ännu inte avgetts.

II. RÅDETS ARBETE UNDER DET DANSKA ORDFÖRANDESKAPET

Kommissionen lade fram förslaget för utbildningskommittén den 17 juli 2025 – samma dag som det officiellt översändes till rådet. I detta sammanhang fick delegationerna tillfälle att framföra preliminära kommentarer och frågor.

Den konsekvensbedömning som åtföljde förslaget lades fram av kommissionen för delegationerna den 8 september 2025. Vid samma tillfälle analyserade och diskuterade delegationerna ingående bedömningen med hjälp av den vägledande checklista som de fått inför mötet. En sammanfattning av utvärderingen och medlemsstaternas reaktioner på konsekvensbedömningen återfinns i bilagan till det här dokumentet.

Eftersom den föreslagna förordningen ingår i paketet med förslag kopplade till den fleråriga budgetramen har ett antal bestämmelser i texten som motsvarar de delar som kommer att ingå i de övergripande förhandlingarna om den fleråriga budgetramen satts inom hakparentes och har därför uteslutits från diskussionerna i utbildningskommittén. Dessa bestämmelser rör skälen 36 och 44, programmets varaktighet enligt artikel 1 (*Innehåll*), artikel 9 (*Budget*) och artikel 16.3 (*Information, kommunikation och spridning*).

Den 17–18 september och den 8–9 oktober 2025 granskade utbildningskommittén förslaget till förordning i dess helhet (först artiklarna och därefter skälen). Syftet med diskussionerna var att säkerställa en bättre förståelse av förslaget, som lägger fram en omarbetad struktur för Erasmus+-programmet (två pelare inriktade på möjligheter till lärande för alla och stöd till kapacitetsuppbyggnad, där man frångår strukturen i den nuvarande förordningen om Erasmus+¹, som består av kapitel som ägnats åt varje sektor som omfattas av programmet, nämligen utbildning, ungdom och idrott, där varje kapitel innehåller delar som är fördelade på de tre programområdena). Vid dessa tillfällen framförde delegationerna sina synpunkter och frågor, särskilt när det gäller tillämpningsområdet för den nya programstrukturen, avsaknaden av en programkommitté och nya initiativ, såsom idrottssamarbetsallianser, mobilitet i utbildningssyfte för idrottare och Erasmus+-stipendier inom strategiska utbildningsområden. Frågorna hanterades av kommissionen, men delegationerna begärde ytterligare information och skriftliga svar, som ännu inte har lämnats. En förteckning över de åtgärder som omfattas av programmet, med angivande av typ av förvaltning (direkt eller indirekt), har också begärts.

En första kompromisstext² utarbetades av ordförandeskapet inför utbildningskommitténs möte den 20 oktober 2025, och en andra kompromisstext³ utarbetades inför utbildningskommitténs möte den 29 oktober 2025.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/817 av den 20 maj 2021 om inrättande av Erasmus+: Unionens program för utbildning, ungdom och idrott samt om upphävande av förordning (EU) nr 1288/2013 (EUT L 189, s. 1).

² 12607/25.

³ 14252/25.

III. DE VIKTIGASTE FRÅGORNA SOM DISKUTERATS I ARBETSGRUPPEN

Programmets mål

De flesta medlemsstater betonade vikten av att ha ett allmänt programmål som främjar livslångt lärande av hög kvalitet och individuell, yrkesmässig och personlig utveckling samt vidareutveckling av det europeiska området för utbildning. De flesta delegationer insisterade på att programmet måste fokusera på det europeiska området för utbildning snarare än på att bygga upp en kompetensunion och bidra till ett resilient, konkurrenskraftigt och sammanhållet Europa. Uppbyggnaden av en kompetensunion ansågs fortfarande vara viktig, men den ansågs vara av underordnad betydelse i förhållande till utvecklingen av det europeiska området för utbildning. Att prioritera det europeiska området för utbildning ligger också i linje med förslagets rättsliga grund.

Kommittéförfarande

De flesta delegationer var kritiska till avsaknaden av en programkommitté i förslaget. Ordförandeskapet föreslog därför att artikeln om kommittéförfarandet från det nuvarande programmet skulle återinföras i texten (artikel 22a i ordförandeskapets senaste kompromissförslag). En delegation begärde en diskussion om ett utvidgat förfarande för styrning på grundval av ett förslag som fokuserade på att programkommittén skulle sammanträda i sektorsspecifika konstellationer och på att det årliga arbetsprogrammet skulle antas genom två separata genomförandeakter. Förslaget lades fram för arbetsgruppen och diskuterades ingående. Vissa delegationer välkomnade ett nytt förfarande med två genomförandeakter, medan andra delegationer föredrog att behålla det rådande upplägget eller bättre utnyttja de befintliga strukturerna.

Synlighet för alla sektorer som omfattas av programmet

Delegationernas begäran om att göra ungdoms- och idrottssektorerna mer framträdande har tillmötesgått genom beslutet att införa två nya artiklar i den text som lagts fram av ordförandeskapet (artikel 4a om ungdomar och artikel 4b om idrott). Diskussionerna om hur man bäst återspeglar de åtgärder som tagits över från programmet för Europeiska solidaritetskåren och dess arv pågår fortfarande.

Förhållandet mellan kommissionen och de nationella myndigheterna och de nationella programkontoren

Delegationerna har haft många frågor om ändringar av den nuvarande Erasmus+-förordningen när det gäller förhållandet mellan nationella myndigheter och nationella programkontor å ena sidan och kommissionen å andra sidan. De nya ansvarsområden som i förslaget föreslås för de nationella myndigheterna har också väckt frågor.

Förslaget ger kommissionen möjlighet att begära att urvalsförfarandet för chefen för ett nationellt programkontor upprepas i en situation där det finns allvarliga farhågor om efterlevnaden av vissa principer (utnämningar av personer som ansvarar för förvaltningen av det nationella programkontoret bör motiveras av åtgärdens art, överensstämma med rättvisa och transparenta regler och förfaranden och inte ge upphov till en intressekonflikt). I förslaget föreskrivs också nya uppgifter för de nationella myndigheterna (nämligen att hjälpa de nationella programkontoren att utnyttja resultaten av projekt med stor potentiell genomslagskraft och tillhandahålla medfinansiering av det nationella programkontorets verksamhet åtminstone motsvarande det bidrag som kommissionen ger för att stödja det nationella programkontorets programförvaltningsuppgifter). Delegationerna kritiserade dessa bestämmelser och begärde också en uttrycklig angivelse i texten om möjligheten för nationella myndigheter att utse mer än ett nationellt programkontor. Som svar på alla dessa invändningar föreslog ordförandeskapet en text som innehåller en tydligare beskrivning av rollerna och en återgång till de ansvarsområden som föreskrivs i den nuvarande förordningen.

Erasmus+-stipendier inom strategiska utbildningsområden

Flera delegationer uttryckte betänkligheter och ställde frågor om denna nya åtgärd som nämns i förslaget, särskilt vad gäller hur de strategiska utbildningsområdena kommer att fastställas, åtgärdens statiska eller dynamiska karaktär, dess inverkan på programmets budget, dess omfattning (gemensamma examina eller nationella program) och genomförandet (direkt eller indirekt förvaltning) och de utbildningsnivåer som berörs (nivåerna 6, 7 och/eller 8 i Europeiska referensramen för kvalifikationer (EQF)). Kommissionen har förklarat att det ännu inte har fattats beslut om alla dessa inslag. En delegation uttryckte också oro över huruvida ett sådant initiativ skulle vara förenligt med fördragen. Vissa delegationer medgav att det behövs åtgärder inriktade på kompetensbrist, men de flesta delegationer förblev skeptiska till den föreslagna nya åtgärden även efter kommissionens förklaringar. De ansåg också att den ram som kommissionen tillhandahåller är otydlig och frågade sig vilket det europeiska mervärdet är och vilken den potentiella påverkan blir på den totala budgeten när helprogramstipendier införs.

Idrottare

Flera delegationer är skeptiska till att programmet utvidgas till att omfatta denna nya kategori av bidragsmottagare. Vissa delegationer ställer sig positiva till att inkludera idrottare men betonar vikten av att definiera och begränsa gruppen av potentiella bidragsmottagare, samtidigt som en handfull delegationer motsätter sig denna utvidgning av programmets tillämpningsområde i det här skedet.

IV. SLUTSATSER

Ordförandeskapet lyckades genomföra en ingående granskning av förslaget till förordning och tillhandahålla två kompromisstexter. Diskussionerna bidrog avsevärt till att öka den gemensamma förståelsen av förslaget och till att lösa de största problemen i den föreslagna förordningen.

Kommissionen har lämnat ett antal förklaringar och förtydliganden om de frågor som delegationerna tagit upp, men skriftlig information om de åtgärder som planeras inom varje pelare emotses fortfarande. Dessutom har många delegationer framhållit behovet av ytterligare information för att säkerställa förutsägbarhet i förvaltningen och har uttryckt stora betänkligheter gällande det nya konceptet partiell associering av tredjeländer.

Ordförandeskapet har ansträngt sig för att tillhandahålla den detaljnivå som delegationerna begär i förslaget till förordning, samtidigt som den övergripande strategi för programmen som lagts fram av kommissionen respekteras. Kompromisstexterna har välkomnats av delegationerna som ett steg på vägen mot att utforma ett rådsmandat inför de kommande interinstitutionella förhandlingarna. Ytterligare arbete och detaljerade tekniska diskussioner behövs dock för att nå hela vägen fram.

Sammanfattning av utvärderingen av konsekvensbedömningen

Delegationernas åsikter om **det politiska sammanhanget** var delade: vissa ansåg att det var tydligt förklarat, medan andra underströk att konsekvensbedömningen **fokuserade alltför mycket på budgeten** och alltför lite på EU:s politik och värden. Ingen av delegationerna uttryckte att **den rättsliga grunden** skulle vara oklar och olämplig.

Många delegationer invände mot **problemdefinitionen** och hävdade att konsekvensbedömningen i alltför hög grad fokuserar på kompetens och arbetsmarknaden och alltför lite på övergripande utbildningsmål. En delegation framhöll att även om bedömningen är exakt och bekräftas av offentliga samråd prioriteras inte problemen i texten och delar av olika relevans behandlas lika.

Några delegationer instämde i att **bristerna i dokumentationen** delvis erkänns i konsekvensbedömningen. Många delegationer underströk behovet av större tydlighet när det gäller **synergier** med andra EU-program, såsom Europeiska socialfonden+, Horisont Europa, Europeiska konkurrenskraftsfonden, programmet för ett digitalt Europa och Europeiska regionala utvecklingsfonden.

Ett betydande antal delegationer uttryckte tvivel om **metodens** tydlighet. Ett fåtal delegationer tillade att konsekvensbedömningen i första hand verkar fokusera på alternativ 2 (målbaserad konsolidering) som en prioritering. Även om kostnadsanalysen för detta alternativ ger en allmän översikt saknar den detaljerade kvantitativa data och riskbedömningar, vilket minskar transparensen och jämförbarheten. Det vore tillrådligt att inkludera numeriska värden och en riskanalys. En delegation underströk att förekomsten av en metodologiskt robust informationsram, som på ett flexibelt sätt kan anpassas till mätkraven för politiken, är en förutsättning för att insatser ska kunna utformas utifrån en solid grund av information och empiriska bevis.

Många delegationer noterade att den framtida **övervakningen** och **utvärderingen** inte behandlades tillräckligt och att texten saknar en tydlig och heltäckande förteckning över exakta kvantitativa effektivitetsindikatorer för varje mål. Standardiserade mått och fastställda numeriska mål saknas ofta för att mäta politikens faktiska långsiktiga effekter.

När det gäller de **politiska målen** enades alla delegationer om mervärdet av EU-åtgärder och uttryckte kollektiv tillfredsställelse med att Erasmus+ bibehölls som ett självständigt program. Den aviserade **sammanslagningen av Erasmus+ och Europeiska solidaritetskåren** gav upphov till blandade reaktioner: några delegationer välkomnade förändringen, medan andra föredrog att behålla det rådande upplägget eller efterlyste en särskild diskussion i frågan. En stor majoritet av delegationerna uttryckte oro över **förenklingsmålet** och hävdade att ett alltför stort fokus lades på den finansiella strukturen utan att det förklarades hur bidragsmottagarna påverkas.

Budgetöverföringar innebär att en förenkling på EU-nivå medför enorma kostnader på nationell nivå på grund av insatser inom förvaltning, samordning och övervakning. Sammanfattningsvis noterade ett antal delegationer att konsekvensbedömningen inte ger någon helhetsbild av kostnaderna, utan endast presenterar dem ur ett EU-perspektiv, och inte i tillräcklig utsträckning tar hänsyn till effekterna på nationell nivå. Några delegationer underströk att det saknas **kontinuitet** i den finansiella planeringen och att den måste bli synligare.

En överväldigande majoritet av delegationerna påpekade att frågan om **styrning** inte var helt tydlig och att den inte hade behandlats specifikt. Finansierings- och medfinansieringsfrågorna nämndes särskilt. Majoriteten av delegationerna pekade på avsaknaden av en programkommitté och begärde att den skulle återinföras.

Andra synpunkter från en eller ett fåtal delegationer gäller brister i hanteringen av **miljöpåverkan** och behovet av större uppmärksamhet på **territoriella effekter** för att möjliggöra en bättre bedömning av fördelningen av fördelar och lokala anpassningsbehov, och det framfördes att analysen är mindre robust på den kvantitativa sidan av analyserna av **konsekvenserna för konkurrenskraften** och **de sociala konsekvenserna**.

Några delegationer uppgav att kommissionens reaktion på **ytrandet från nämnden för lagstiftningskontroll** inte var tillräckligt omfattande och bad kommissionen att förklara varför den inte behandlade nämndens synpunkter i tillräcklig utsträckning. Andra delegationer höll med nämnden för lagstiftningskontroll om att den alltför kraftiga inriktningen på den finansiella strukturen inte tog hänsyn till politikens innehåll och de olika programmens särdrag.

Flera delegationer meddelade att deras ståndpunkt endast var preliminär.
